

www.lovasnemzet.hu

XVII. évfolyam 3. szám • 2011. március

Ára: 745 Ft RO: 15,5 LEI, SK: 4,39 EUR/132,27 SK

Lovás Nemzet

Kaszkadőrnapló

Lezsák Levente
élménybeszámolója

Az együttérző lovak

Franklin Levinson
az empátiáról

A lábfelvétel

MR-módszer Pataky Katával

A lábfelvétel

MUNKÁM SORÁN GYAKRAN TALÁLKOZOM AZZAL A PROBLÉMÁVAL, HOGY EGY LOVAT LEHETETLEN MEGKÖRMÖLNI, MERT NEM LEHET A LÁBAIT FELVENNI. ROSSZABB ESETBEN MEGÉRINTENI SEM LEHET. EZ A PROBLÉMA GYAKRAN OLYANNYIRA ELFAJUL, HOGY A LOVAT MÁR CSAK NYUGTATÓVAL LEHET KÖRMÖLNI, DE MÉG ÚGY IS NEHÉZ. TELJESEN TERMÉSZETES, HOGY A LOVAK ÖSZTÖNÖSEN FÉLTIK A LÁBAIKAT, HISZEN A LÁBAIK ÉPSÉGE A TÚLÉLÉSÜK SZEMPONTJÁBÓL KULCSFONTOSÁGÚ.

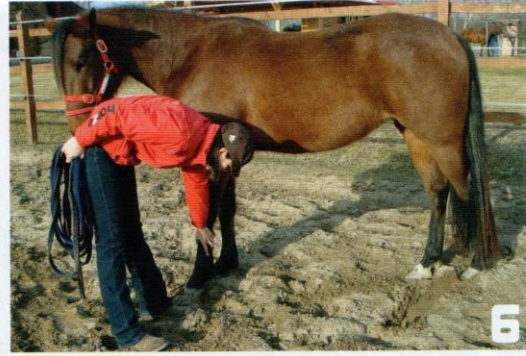
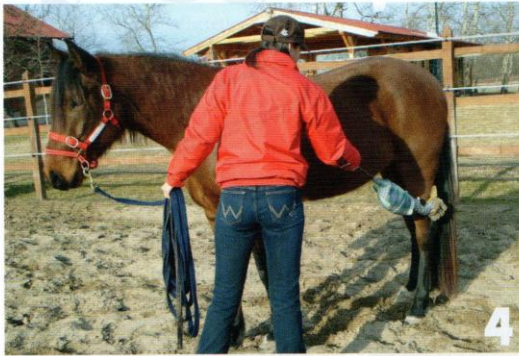
Sokszor volt már szó arról, hogy a lovak természetes körülmények között mit és hogyan cselekszenek. Sokszor elhangzik a gazdákkal való beszélgetéseim során, hogy: jó, jó, de a mi lovaink nap mint nap találkoznak az emberrel és soha nem éltek a természetben vadlóként. Ennek ellenére azt tapasztalom, hogy a háziastott lovak a környezetünkben ugyanúgy hordozzák az évmilliók alatt kialakult ösztönös reakciókat (természetesen egy befogott vadló érzékei élesebbek, és reakció ideje is gyorsabb). A lovak lábfeltétele tehát ebből adódóan ösztönös. Ha egy ló lába megsérül, akkor az a túlélési esélyeit nagymértékben csökkenti. Mint minden mást, a lábak félelem nélküli feladását is meg kell nekik tanítanunk. És bizony vannak olyan lovak, akiknek ez nehezebben megy.

Amikor egy ló lábát szeretném felvenni, akkor mindig, minden esetben először megismerem. „Szólok” a lónak, hogy ott vagyok és sohasem hirtelen odalépve ragadom meg a lábát, mert ha ezt tenném, akkor biztos lehetnék abban, hogy a ló megjegyzi. Ezt valahogy úgy kell elképzelni, hogy ez a lónak olyan lehet, mint amikor mi valakivel beszélgetünk, miközben egy másik ember a hátunk mögé lopózva felrántja a lábunkat. Szerintem mindenki szélsőségesen reagálna erre. Általában egyedül tanítom a lovakat erre a feladatra, de ha egy nehezebb esettel van dolgom, akkor megkérek valakit – aki ismeri a kettős kötőfék működését – hogy segítsen megfogni a lovat. Ennél a feladatnál egy műkézzel dolgozom. Ennek azért van nagy jelentősége, mert az ember a saját

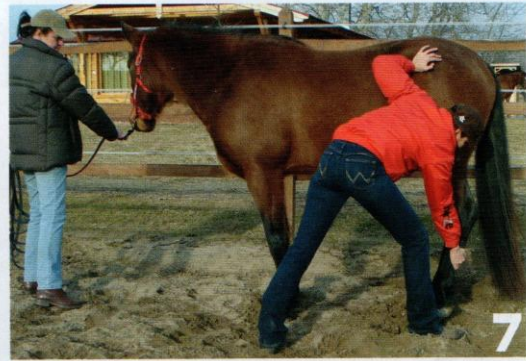
kezét nem hagyja ott, ha a ló rugdosni kezd. A kezünk elvételével akaratlanul is megtanítjuk a lovat arra, hogy az inger elmúlik, ha ő rugdos, vagyis rugdosni érdemes, eredményes. Ezért kiemelt fontosságú azt megtanítani, hogy az inger (műkez) akkor is ottmarad, ha ő rugdos, de ha abbahagyja a rúgást, akkor elmúlik az inger, vagyis elveszük a műkezet. Ezzel a módszerrel nem éri a lovat semmilyen fájdalom és nem harcolunk vele, hogy adja fel a lábát. Az első lépés, hogy megfelelő pozícióban állók a ló mellett. Nem állók soha elé, hanem pont a váll mellé helyezkedek és szembefordulok vele, majd megmutatom a lónak a műkezet és megvakargatom vele a marját (1. kép).

Úgy, ahogy minden feladat tanításánál, itt is fokozatosan építem fel a lóban a bizalmat és fokozatosan emelem a mércét is. Ha az első műkezes érintéssel nincs semmi gondja a lónak, akkor pár másodpercre elveszem azt a lótól, majd visszateszem a vállára és elkezdem lecsúsztatni egészen a patájáig (2. kép). Ha ellép, akkor a műkezet ott tartom a lábán, viszont amint megáll, azonnal elveszem azt. Így a lóban az alakul ki, hogy ő az, aki a műkezet irányítja. Majd ismét a marjára teszem vissza a kezét, vakargatom, majd ismét lecsúsztatom a lábán. Amikor ezt már teljesen nyugodtan viseli, akkor a jobb első lábánál folytatom, és ugyanazt végigcsinálom, mint a baloldalon. Ilyenkor a kettős kötőfék jobb oldali karikájába csatolok át (3. kép).

Ha a ló mindkét első lábát már nyugodtan végig tudom simítani a kézzel anélkül, hogy ellépne, akkor a bal hátsó láb következik. Itt is nagyon figyelek a pozíciómról, és soha nem állok olyan szögben, hogy a ló rúgás esetén esetleg eltaláljon. A műkezet ismét a ló marjára teszem, majd hátracsúszatom a csípőjére és lassan, de határozottan lecsúsztatom a hátsó lábán. Ha a ló nagyon félti a lábát, akkor először csak a combja közepéig csúsztatom a műkezet, és ha nyugodtan áll, akkor elveszem és megdicsérem a lovat (4. kép). Ha a ló már nyugodtan áll, miközben a hátsó lábát simogatom a műkézzel, akkor a műkéz merev hüvelykujji részével magam felé felhúrom a ló lábát. Nem emelem magasra, csak elemelem a földről, és csak 1-2 másodpercig tartom, majd leteszem. Itt is egyre többet kérek a lótól, egyre magasabbra emelem a lábát és egyre tovább tartom a műkézzel.

Amikor már ezt is teljesen nyugodtan viseli, akkor elteszem a műkezet és a saját kezemmel újra végigcsinálom az előzőekben leírtakat lépésről-lépésre (5-6. kép). Amikor ide elérkezem, akkor mindig megkérek valakit, aki ismeri a kettős kötőfék működését, hogy fogja meg a lovat, és ha a ló rángatja a lábát, akkor azonnal léptesse hátra. A hátrálás a lónak nem természetes, ezért kellemtelen. Aki a ló fejénél áll, abban is tud segíteni, hogy a ló megfelelő egyensúlyba kerüljön. Amikor a ló bal első lábát szeretnénk felvenni, de a ló nagyon ráteszi a testsúlyát, akkor a ló előtt álló ember a ló fejét balra fordítja, így tehermentesíti a bal első lábat. Amikor a bal hátsó lábát szeretnénk felvenni, akkor a ló előtt álló ember a ló fejét balra fordítja, így tehermentesíti a bal hátsó lábat (7. kép).

Ha figyelembe vesszük a lovak tanulási mechanizmusát, akkor ezzel olyan körülményeket is teremtünk, amelyekben a ló jól tud teljesíteni, és amelyek mentesek az erőszaktól és a fizikai fájdalomtól.

Pataky Kata

Pataky Kata

Monty Roberts instruktork

patakykata.hu és 30/508 71 96